

Posolstvo Svätého Otca Františka
k 31. svetovému dňu mládeže 2016

„*Blahoslavení milosrdní, lebo oni dosiahnu milosrdenstvo*“ (Mt 5, 7)

Drahí mladí,

dostali sme sa do poslednej etapy nášho putovania do Krakova, kde sa budú v júli budúceho roku sláviť 31. svetové dni mládeže. Na tejto dlhej a náročnej ceste nás sprevádzali Ježišove slová z jeho reči na vrchu. Začali sme putovať v roku 2014, keď sme spoločne rozjíмали nad prvým blahoslavenstvom: „*Blahoslavení chudobní v duchu, lebo ich je nebeské kráľovstvo*“ (Mt 5, 3). Téma roku 2015 znela: „*Blahoslavení čistého srdca, lebo oni uvidia Boha*“ (Mt 5, 8). A počas nastávajúceho roka sa necháme inšpirovať slovami: „*Blahoslavení milosrdní, lebo oni dosiahnu milosrdenstvo*“ (Mt 5, 7).

1. *Svätý rok milosrdenstva*

Touto témou sa SDM v Krakove zapájajú do Svätého roku milosrdenstva a tak sa stanú skutočným jubileom mladých na celosvetovej úrovni. Nie je to po prvý raz, čo svetové stretnutie mladých prebieha počas svätého roku. V skutočnosti práve počas Svätého roku vykúpenia (1983/1984) svätý Ján Pavol II. po prvý raz zvolal mladých ľudí z celého sveta, aby sa stretli na Kvetnú nedeľu. Počas Veľkého jubilea 2000 sa potom zišli v Ríme na 15. svetových dňoch mládeže vyše dva milióny mladých ľudí. Som si istý, že jubileum mladých v Krakove bude – podobne ako pri týchto predošlých príležitostiach – jedným z vrcholov tohto svätého roku!

Možno sa niektorí z vás pýtajú: čo to vlastne v tomto svätom roku v Cirkvi slávime? Biblický text z *Knihy Levitikus 25* nám môže pomôcť pochopiť význam „jubilejného roka“ pre ľud Izraela. Každý päťdesiaty rok počuli zvuk trúb (*jobel*), ktorý ich zvolával (*jobil*) sláviť svätý rok ako čas zmierenia (*jobal*) pre každého. V tomto čase by si mal človek obnoviť svoj dobrý vzťah s Bohom, s blížnym a so stvorením, a to na báze nezištnosti. Preto sa medziiným povzbudzuje k odpusteniu dlhov, osobitnej pomoci tým, ktorí upadli do biedy, k zlepšeniu vzťahov medzi ľuďmi a oslobodeniu otrokov.

Ježiš Kristus prišiel, aby ohlásil a uskutočnil pravý milostivý čas Pána tým, že priniesol radostnú zvesť chudobným, oslobodenie väzňom, zrak slepým a slobodu utláčaným (porov. *Lk 4, 18 – 19*). V ňom, osobitne v jeho veľkonočnom tajomstve, nachádza svätý rok svoje plné uskutočnenie. Keď Cirkev v Kristovom mene vyhlasuje svätý rok, sme všetci pozvaní prežívať mimoriadny čas milosti. Samotná Cirkev je povolaná hojne ponúkať znaky Božej prítomnosti a blízkosti, a tak prebúdať v srdciach schopnosť vidieť to podstatné. Tento Svätý rok milosrdenstva je pre Cirkev zvlášť „časom znovunájdenia zmyslu poslania, ktoré jej Pán zveril na Veľkú noc: byť nástrojom Otcovho milosrdenstva“ (*Homília na prvé večery Nedele Božieho milosrdenstva*, 11. apríla 2015).

2. *Milosrdní ako Otec*

Mottom tohto mimoriadneho Svätého roku milosrdenstva je: „*Milosrdní ako Otec*“ (porov. *Misericordiae vultus*, 13) a s ním v súlade je aj téma nastávajúceho SDM. Preto sa pokúsme lepšie pochopiť, čo znamená Božie milosrdenstvo.

Keď Starý zákon hovorí o milosrdenstve, používa nato rôzne termíny, najvýznamnejšie z nich sú *chesed* a *rachamim*. Prvý, ktorý sa aplikuje na Boha, vyjadruje jeho neúnavnú vernosť Zmluve s jeho ľuďom, ktorý miluje a ktorému vždy znova odpúšťa. Druhý, *rachamim*, možno preložiť ako „vnútornosti“, pričom odkazuje zvlášť na materské lono, a tak umožňuje chápať Božiu lásku k jeho ľudu ako lásku matky k svojmu dieťaťu. Tak to predstavuje aj prorok Izaiáš: „*Či zabudne žena na svoje nemluvňa a nemá zľutovania nad plodom svojho lona? I keby ona zabudla, ja nezabudnem na teba*“ (*Iz 49, 15*). Láska tohto typu predpokladá, že vytvoríme vo svojom vnútri miesto pre druhého; že spolucítame, trpíme a radujeme sa s blížnym.

V biblickom pojme milosrdenstva je zahrnutá aj konkrétna láska, ktorá je verná, nezištná a vie odpúšťať. V nasledujúcom úryvku z Ozeáša máme krásny príklad Božej lásky, ktorá sa prirovnáva k láske otca voči jeho synovi: „*Keď bol Izrael mladý, miloval som ho a z Egypta som povolal svojho syna. Volali ich, lenže odchádzali od nich... A ja som vodil Efraima, vzal som si ich na ramená, no nezbadali, že ich opatrujem. Povrazmi ľudskosti som ich tiahol, lanami lásky; bol som, ako kto dvíha jarmo ponad ich líca, a skláňal som sa k nemu chovať ho*“ (*Oz 11, 1 – 4*). Napriek chybnému postojovi syna, ktorý by si zaslúžil potrestanie, je Otcova láska verná a ľutujúcemu synovi zakaždým odpúšťa. Ako vidíme, v milosrdenstve je

vždy zahrnuté odpustenie; ono „nie je len abstraktnou ideou, ale je konkrétnou realitou, ktorou Boh zjavuje svoju lásku ako lásku otca a matky, ktorí pociťujú náklonnosť k svojmu dieťaťu z najhlbšieho vnútra svojej bytosti [...] Pramení zvnútra ako hlboký, prirodzený cit, utkaný z nehy a súcitu, trpezlivosti a odpúšťania“ (*Misericordiae vultus*, 6).

Nový zákon nám hovorí o Božom milosrdenstve (*eleos*) ako o súhrne všetkého toho, čo prišiel Ježiš v Otcovom mene vykonať vo svete (porov. *Mt 9, 13*). Milosrdenstvo nášho Pána sa prejavuje predovšetkým v tom, že sa skláňa k ľudskej biede a ukazuje svoj súcit s tými, čo potrebujú pochopenie, uzdravenie a odpustenie. Všetko v Ježišovi hovorí o milosrdenstve. Ba on sám je milosrdenstvom.

V 15. kapitole Lukášovho evanjelia môžeme nájsť tri podobenstvá o milosrdenstve: o stratenej ovci, stratenej drachme a to, čo je známe ako podobenstvo „o márnoträtom synovi“. V týchto troch podobenstvách nás udivuje Božia radosť; radosť, ktorú Boh prežíva, keď nájde hriešnika a odpúšťa mu. Áno, Božou radosťou je odpúšťať! To je syntézou celého evanjelia. „Každý z nás je tou zablúdenou ovcou, tou stratenou mincou; každý z nás je tým synom, ktorý premrhal vlastnú slobodu na ceste za falošnými bôžikmi, za fatamorgánami šťastia, a stratil všetko. No Boh na nás nezabúda, Otec nás nikdy neopúšťa. Je trpezlivým Otcem, vždy na nás čaká! Rešpektuje našu slobodu, no zostáva stále verný. A keď sa k nemu navrátíme, prijíma nás ako synov do svojho domu, pretože nás nikdy ani len na chvíľu neprestáva očakávať s láskou. A jeho srdce oslavuje pri každom synovi, ktorý sa navracia. Oslavuje, pretože to je radosť! Boh sa takto raduje, keď niektorý z nás hriešnikov príde k nemu a prosí ho o odpustenie“ (*Anjel Pána 15. 9. 2013*).

Božie milosrdenstvo je veľmi konkrétne a všetci sme povolaní osobne ho zakúsiť. Jedného dňa, keď som si ako 17-ročný chcel vyjsť s mojimi priateľmi, som sa rozhodol najskôr vstúpiť do kostola. Našiel som tam kňaza, ktorý vo mne vzbudil veľkú dôveru a pocítil som túžbu otvoriť si srdce vo svätej spovedi. Toto stretnutie mi zmenilo život! Zistil som, že keď si pokorne a úprimne otvoríme srdce, môžeme konkrétnym spôsobom pocítiť Božie milosrdenstvo. Bol som si istý, že v osobe toho kňaza ma sám Boh očakával ešte prv, ako som spravil prvý krok, aby som vstúpil do kostola. My ho hľadáme, no on nás vždy predchádza, hľadá nás odjakživa a nachádza nás ako prvý. Možno má niekto z vás bremeno na srdci a myslí si: Urobil som toto, urobil som tamto... Nebojte sa! On vás čaká! On je Otec: vždy nás čaká! Aké je pekné stretnúť sa vo sviatosti zmierenia s milosrdným Otcovým objatím, objaviť

spovednicu ako miesto milosrdenstva, nechať sa dotknúť touto Pánovou milosrdnou láskou, ktorá nám vždy odpúšťa!

A ty, drahý mladý priateľ či mladá priateľka, už si niekedy okúsil na sebe tento pohľad nekonečnej lásky, ktorá sa napriek všetkým tvojim hriechom, obmedzeniam a zlyhaniam na teba spolieha a hľadá na tvoj život s nádejou? Uvedomuješ si, aký si cenný pre Boha, ktorý ti z lásky všetko dal? Ako nás učí svätý Pavol, „*Boh dokazuje svoju lásku k nám tým, že Kristus zomrel za nás, keď sme boli ešte hriešnici*“ (Rim 5, 8). No skutočne chápeme tieto slová?

Viem, aký je pre vás vzácny kríž Svetových dní mládeže, dar svätého Jána Pavla II., ktorý vás sprevádza na všetkých vašich svetových stretnutiach. Koľké premeny, koľké skutočné a pravé obrátenia sa v živote toľkých mladých pri stretnutí s týmto krížom udiali! Možno ste si položili otázku: odkiaľ pochádza táto mimoriadna sila kríža? Hľa tu je odpoveď: kríž je najvýrečnejším znakom Božieho milosrdenstva! On svedčí o tom, že mierou Božej lásky voči ľudstvu je milovať bez miery! Na kríži sa môžeme dotknúť Božieho milosrdenstva a nechať sa dotknúť jeho vlastným milosrdenstvom! Tu by som chcel pripomenúť epizódu s dvoma zločincami ukrižovanými vedľa Ježiša: jeden z nich bol namyslený, nepovažoval sa za hriešnika a vysmieval sa Pánovi. Druhý, naopak, uznal, že pochybil, obrátil sa na Pána a povedal mu: „Ježišu, spomeň si na mňa, keď prídeš do svojho kráľovstva“. Ježiš sa na neho pozrel s nekonečným milosrdenstvom a odpovedal mu: „Dnes budeš so mnou v raji“ (porov. Lk 23, 32.39 – 43). S ktorým z tých dvoch sa stotožňujeme? S tým, ktorý je namyslený a neuznáva vlastné chyby? Alebo s tým druhým, ktorý uznáva, že potrebuje Božie milosrdenstvo a túži po ňom z celého srdca? V Pánovi, ktorý dal na kríži svoj život za nás, vždy nájdeme nepodmienenú lásku, ktorá náš život považuje za dobro a vždy nám dáva možnosť začať odznova.

3. *Mimoriadna radosť z toho, že môžeme byť nástrojmi Božieho milosrdenstva*

Božie slovo nás učí, že je „*blaženejšie dávať ako prijímať*“ (Sk 20, 35). Práve preto piate blahoslavenstvo hovorí, že sú šťastní milosrdní. Vieme, že Pán nás miloval ako prvý. No skutočne blažení, šťastní budeme iba vtedy, ak vstúpime do Božej logiky darovania a nezištnej lásky, ak odhalíme, že Boh nás nekonečne miloval, aby nás urobil schopnými milovať ako on, bez miery. Ako hovorí svätý Ján: „*Milovaní, milujme sa navzájom, lebo láska je z Boha a každý, kto miluje, narodil sa z Boha a pozná Boha. Kto nemiluje, nepoznal Boha,*

lebo Boh je láska. A Božia láska k nám sa prejavila v tom, že Boh poslal svojho jednorodného Syna na svet, aby sme skrze neho mali život. Láska je v tom, že nie my sme milovali Boha, ale že on miloval nás a poslal svojho Syna ako zmiernu obeť za naše hriechy. Milovaní, keď nás Boh tak miluje, aj my sme povinní milovať jeden druhého“ (1Jn 4, 7 – 11).

Keď som vám veľmi stručne zhrnul ako Pán koná milosrdne voči nám, chcel by som vám navrhnúť, ako sa môžeme konkrétne stať nástrojmi tohto istého milosrdenstva voči našim blíznym.

Prichádza mi na um príklad blahoslaveného Piergiorgia Frassatiho. Hovorieval: „Ježiš ma každé ráno navštevuje vo svätom prijímaní a ja mu to vraciam tak biedne, ako to dokážem, tým, že navštevujem chudobných“. Piergiogio bol mladý muž, ktorý pochopil, čo to znamená mať milosrdné srdce, citlivé voči tým najbiednejším. A dával im oveľa viac ako len materiálne veci; dával im seba samého, venoval im svoj čas, slová, schopnosť počúvať. Slúžil chudobným veľmi diskretné, nikdy sa nevyvyšujú. Skutočne žil podľa evanjelia, ktoré hovorí: „Keď ty dávaš almužnu, nech nevie tvoja ľavá ruka, čo robí pravá, aby tvoja almužna zostala skrytá“ (Mt 6, 3 – 4). Povážte, že vážne chorý v deň pred svojou smrťou dával pokyny ako pomáhať jeho biednym priateľom. Jeho rodina a priatelia ostali zarazení, keď im neznámych chudobných, ktorých mladý Piergiogio navštevoval a ktorým pomáhal, sa zúčastnilo na jeho pohrebe.

Vždy rád spájam evanjeliové blahoslavenstvá s 25. kapitolou z Matúšovho evanjelia, kde nám Ježiš predstavuje skutky milosrdenstva a hovorí, že podľa nich budeme súdení. Preto vás pozývam znovuobjaviť skutky telesného milosrdenstva: nasýtiť hladných, napojiť smädných, zaodiť nahých, prijímať cudzincov, starať sa o chorých, navštevovať väzňov, pochovávať mŕtvych. A nezabudnite ani na skutky duchovného milosrdenstva: radiť váhajúcim, učiť nevzdelaných, napomínať hriešnikov, utešovať smutných, odpúšťať urážky, trpezlivo znášať otravných ľudí, modliť sa k Bohu za živých i mŕtvych. Ako vidíte, milosrdenstvo neznačí len „byť dobrý“, ani nie je len vecou citu. Ide o autenticnosť nášho bytia ako Ježišových učeníkov, našu vierohodnosť ako kresťanov v dnešnom svete.

Vám mladí priatelia, ktorí chcete počuť niečo konkrétne, chcem navrhnúť, aby ste si počas prvých siedmich mesiacov roku 2016 predsavzali urobiť každý mesiac jeden skutok telesného alebo duchovného milosrdenstva. Dajte sa pritom inšpirovať modlitbou sv. Faustíny, pokornej apoštolky Božieho milosrdenstva v našej dobe:

„Pomôž mi, ó, Pane, [...]

aby moje oči boli milosrdné, aby som nikdy neupodozrievala a nesúdila podľa vonkajšieho zdania, ale všímala si to, čo je v dušiach mojich blížnych pekné, a prichádzala im na pomoc. [...] aby môj sluch bol milosrdný, aby som bola vnímavá na potreby svojich blížnych, aby moje uši neboli ľahostajné voči bolestiam a stonaniu blížnych, [...] aby môj jazyk bol milosrdný, aby som nikdy nehovorila zle o blížnych, ale pre každého mala slovo útechy a odpustenia, [...] aby moje ruky boli milosrdné a plné dobrých skutkov, [...] aby moje nohy boli milosrdné, aby som sa vždy ponáhľala pomáhať blížnym, premáhajúc vlastnú únavu a ustátnosť, [...] aby moje srdce bolo milosrdné, aby som vedela spolucítiť s utrpením blížnych“ (*Denníček* 163).

Posolstvo Božieho milosrdenstva takto predstavuje veľmi konkrétny a náročný program života, pretože vyžaduje skutky. Jedným z najjasnejších prejavov milosrdenstva, no vari najťažšie realizovateľných v praxi, je odpustiť tým, ktorí nás urazili, ktorí nám ublížili, ktorých považujeme za nepriateľov. „Aké ťažké sa zdá znova a znova odpúšťať! A predsa je odpustenie nástrojom, ktorý sme dostali do svojich krehkých rúk, aby sme dosiahli pokoj srdca. Zanechať nenávisť, hnev, násilie a pomstu je nevyhnutnou podmienkou šťastného života“ (*Misericordiae vultus*, 9).

Stretávam toľkých mladých, ktorí hovoria, že sú unavení z tohto rozdeleného sveta, v ktorom medzi sebou bojujú prívrženci rozličných frakcií, prebiehajú mnohé vojny, ba niektorí na ospravedlnenie násilia zneužívajú dokonca vlastné náboženstvo. Musíme prosiť Pána o milosť, aby sme dokázali byť milosrdní voči tým, ktorí nám ubližujú. Tak ako Ježiš, ktorý sa na kríži modlil za tých, ktorí ho ukrižovali: „*Otče, odpusť im, lebo nevedia, čo robia*“ (*Lk* 23, 34). Jediná cesta ako zvíťaziť nad zlom je milosrdenstvo. Spravodlivosť je potrebná – a veľmi – no samotná nestačí. Spravodlivosť a milosrdenstvo musia ísť ruka v ruku. Ako veľmi by som si želal, aby sme sa všetci spojili v jednej spoločnej modlitbe a z hĺbky srdca prosili, aby sa Pán zmiloval nad nami i nad celým svetom.

4. *Krakov nás očakáva*

Už chýba iba niekoľko mesiacov do nášho stretnutia v Poľsku. Krakov, mesto svätého Jána Pavla II. a svätej Faustíny Kowalskej, nás očakáva s otvorenou náručou a otvoreným srdcom. Verím, že k rozhodnutiu sláviť jubileum mladých práve tam, kde žili títo dvaja veľkí apoštoli milosrdenstva dnešnej doby, nás viedla Božia prozreteľnosť. Ján Pavol II. intuitívne tušil, že toto je čas milosrdenstva. Na začiatku svojho pontifikátu napísal encykliku *Dives in misericordia*. V roku Veľkého jubilea 2000 svätorečil sestru Faustínu a na Druhú veľkonočnú nedeľu stanovil sviatok Božieho milosrdenstva. A v roku 2002 osobne posvätil v Krakove Svätýňu Božieho milosrdenstva a zveril svet Božiemu milosrdenstvu. Želal si, aby toto posolstvo prišlo k všetkým obyvateľom zeme a naplnilo im srdcia nádejou: „Treba zapáliť túto iskru Božej milosti. Treba odovzdať svetu tento oheň milosrdenstva. V Božom milosrdenstve nájde svet pokoj a človek šťastie!“ (*Homília pri posvätení Kostola Božieho milosrdenstva v Krakove*, 17. augusta 2002).

Najdrahší mladí priatelia, milosrdný Ježiš, ako je spodobený na obraze uctievanom Božím ľudom v jemu zverenej svätyni v Krakove, vás očakáva. Dôveruje vám a počíta s vami. Chce povedať toľko dôležitých vecí každému a každej z vás... Nemajte strach pozrieť sa mu do očí plných nekonečnej lásky k vám a dovoľte mu, aby vás dostihol jeho milosrdný pohľad, pripravený odpustiť vám každý hriech; pohľad, schopný zmeniť váš život a uzdraviť zranenia vašej duše; pohľad, ktorý utíši najhlbší smäd prebývajúci vo vašich mladých srdciach: smäd po láske, pokoji, radosti a opravdivom šťastí. Príďte k nemu a nemajte strach! Príďte, aby ste mu z hĺbky srdca povedali: „Ježiš, dôverujem ti.“ Dovoľte mu dotknúť sa vás svojím bezhraničným milosrdenstvom, aby ste sa prostredníctvom skutkov, slov a modlitby aj vy stali apoštolmi milosrdenstva v našom svete, zranenom egoizmom, nenávisťou a hlbokým zúfalstvom.

Neste plameň Kristovej milosrdnej lásky – o ktorej hovoril svätý Ján Pavol II. – do prostredia vášho každodenného života, do všetkých kútov zeme. V tomto poslaní vás sprevádzam svojím želaním všetkého dobrého i svojimi modlitbami a na poslednom úseku cesty duchovnej prípravy na nastávajúce SDM v Krakove vás zverujem Panne Márii, Matke milosrdenstva, a zo srdca vás žehnám.

Vo Vatikáne 15. augusta 2015, na sviatok Nanebovzatia Panny Márie

FRANTIŠEK

Podklad do tiráže:

Z talianskeho originálu *Messaggio del Santo Padre Francesco per la XXXI Giornata Mondiale della Gioventù 2016* preložila Mária Spišiaková